

ednotlivých částí obce, jakož i zachování starých a zjednáání nových prospektů« (§ 6). Tím zajisté zaslouženou měrou dojde uspokojení vřelé přání všeho Slovanstva, aby Praha zůstala slavnou a věrnou památkou zlatých dob.

Řády stěhovací jsou zvláštní předpisy, které stanoví lhůtu k výpovědi a vyklizení pronajatých bytů pro jednotlivé země korunní nebo pro jednotlivá města. § 1116 o. o. z. vyměřuje totiž všeobecně lhůtu k výpovědi při nájmu věcí nemovitých na 14 dní; avšak tato 14denní lhůta pozbyla působnosti následkem § 2 cís. nař. ze dne 16. listopadu 1858 č. 213. ř. z., jakož i § 560 c. ř. s. 14denní lhůta k výpovědi vytčena v § 560 č. 3. c. ř. s. platí toliko pro nájmy, jež smlouveny nejsou na dobu delší jednoho roku. Toto zákonné ustanovení má však podle § 560 c. ř. s. jen potud platnost, pokud není zvláštní úmluvy nebo místního obyčeje nebo není předepsáno cosi jiného zvláštními předpisy. Dříve ještě, než vydán byl patent o nájmu, byly podobné zvláštní předpisy o platnosti, a stanoví již dv. dek. ze dne 7. března 1818 č. 1429 sb. zák. soud., že se počítá výpověď toliko od lhůty ustanovené, i kdyby se dala již dříve. Dále jest již i v § 25 cit. pat. poukázáno na tyto lhůty k výpovědi a vyklizení bytu a uznána výslovně působnost jich a v dalším zmocněny jsou politické úřady zemské, aby pro ten případ, že by v té příčině nebylo zvláštního upravení, stanovily a prohlásily ve srozumění s vrchními soudy zemskými přiměřená opatření. Totéž stanoveno i zákonem ze dne 27. března 1869 č. 41 ř. z. a zmocnění jmenovaných úřadů rozšířeno i na ten případ, že by bylo třeba na dosavadním spořádání něčeho změnití. Skutečně též došlo časem k četným změnám vyhovujícím pokročilým potřebám času a obchodu.

Té doby stanoveny jsou lhůty k výpovědi pro Vídeň nařízením dolnorakouského vrchního soudu zemského ze dne 11. října 1865 č. 11 z. z. pro r. 1866 dle čtvrtletí a to od 1. až včetně do 14. února, od 1. až včetně do 14. května, od 1. až včetně do 14. srpna a od 1. až včetně do 14. listopadu, lhůty k vystěhování vyměřeny jsou však tím způsobem, že musí býti straně přistěhující se do 12 hodin v poledne 6. února, 6. května, 6. srpna a 6. listopadu vyprázdněna přiměřená část obydlí, aby si tam složití mohla nábytek, do 12 hodin v poledne musí však býti v oněch měsících vyklizen byt celý. Případá-li však poslední den lhůty k výpovědi nebo k vyklizení bytu na den sváteční prodlužuje se obojí lhůta a to v prvním případě až do konce příštího dne všedního, v druhém případě pak jenom až do 12. hodiny polední nejbližšího dne všedního. Zmíniti se sluší o výjimečném ustanovení ve příčině I. okresu (vnitřní město), kde platí jen lhůta květnová a listopadová a dále že se rozumí nájmem letním nájem pro 2. a 3. čtvrtletí (květnové a srpnové), nájmem zimním nájem pro 4. a následující 1. čtvrtletí (listopadový a únorový termin). Tento stěhovací řád rozšířen byl poněmáhlu na celé Rakousko.

Pro Prahu vedle předměstí a místa v policejním obvodu pražském stanovena byla lhůta k výpovědi nařízením místodržitelství českého ze dne 31. července 1880 č. 36 z. z. — protivou k dřívějším termínům hromic, sv. Jiří, sv. Michaela a Jakuba — na 1.—14. den měsíců února, května, srpna a listopadu; částečné vyprázdnění bytů má se státi od 2.—9., úplné pak dne 14. každého jmenovaného měsíce vždy do 12. hodiny polední. Případne-li však poslední den lhůty k vystěhování na neděli nebo na nějaký

svátek, prodlužuje se tato lhůta rovněž až do 12. hodiny polední příštího dne všedního.

V ostatních obcích království Českého dlužno dáti výpověď z nájmu, který smluven na dobu delší jednoho roku, aspoň 3 měsíce, při nájmech uzavřených na dobu sice kratší, však delší 1 měsíce, aspoň 14 dní, ve všech ostatních případech aspoň 8 dní před vystěhováním (§ 560 č. 3 civ. ř. s.). Města Cheb a Jablonec mají zvláštní stěhovací řády; stěhovací řád pro Cheb vydán byl po vyhláše ze dne 26. března 1885 č. 24 z. z., stěhovací řád pro Jablonec stanoven po vyhl. ze dne 9. října 1886 č. 75 z. z.

Dále vydány zvláštní stěhovací řády: pro Bráník vyhl. c. k. místodrž. česk. ze dne 18. července 1894 č. 95.272, pro Děčín vyhl. místodrž. pro Čechy ze dne 21. září 1894 č. 125.543, pro Hořovice vyhl. místodrž. česk. ze dne 23. listopadu 1894 č. 140.939, pro Chlumec n. C. vyhl. místodrž. česk. ze dne 10. dubna 1894 č. 44.241, pro Nymburk vyhl. ze dne 6. prosince 1894 č. 140.414, pro Písek vyhl. ze dne 20. září 1894 č. 100.449, pro Poděbrady vyhl. ze dne 15. listopadu 1894 č. 140.410, pro Trutnov vyhl. ze dne 21. září 1894 č. 130.317, (česk. zem. zák. z r. 1894); pro Falknov vyhl. ze dne 19. května 1895 č. 62.763, pro Kladno, Buštěhrad a některé obce v okrese slanském a kladenském vyhl. ze dne 21. května 1895 č. 55.699, pro Kolín vyhl. ze dne 12. května 1895 č. 53.393, pro Sušici vyhl. ze dne 23. září 1895 č. 134.540, pro Vysoké Mýto vyhl. ze dne 8. srpna 1895 č. 93.212 (český zem. zák. z r. 1895), pro Český Brod vyhl. ze dne 12. dubna 1896 č. 56.345, pro Choceň vyhl. ze dne 25. ledna 1896 č. 205.014 z r. 1895, pro Chrudim vyhl. ze dne 12. srpna 1896 č. 125.373, pro Králové dvůr n. L. vyhl. ze dne 30. května 1896 č. 80.352, pro Kralupy n. Vlt. a Lobeč vyhl. ze dne 17. února 1896 č. 23.176, pro Nový Bydžov vyhl. ze dne 5. ledna 1896 č. 204.563 z r. 1895, kterýžto řád zrušen byl téhož roku a vyhlášen nový zák. ze dne 30. března 1896 č. 47.917, pro Vejprty s Českými Hamry vyhl. ze dne 26. července 1896 č. 118.421 (česk. zem. zák. z r. 1896), pro Novou Bystřici vyhl. ze dne 29. října 1897 č. 153.063, pro Plzeň vyhl. ze dne 3. září 1897 č. 124.311, pro Tábor vyhl. ze dne 19. prosince 1896 č. 201.888, pro Vimperk vyhl. ze dne 15. listopadu 1897 č. 174.692, pro Vodňany vyhl. ze dne 23. října 1897 č. 150.476 (česk. zem. zákonník z r. 1897). Nejnověji vydán byl zvláštní stěhovací řád: pro Německý Brod vyhláškou c. k. míst. ze dne 16. září 1898 č. 145.408, pro Chomutov vyhl. ze dne 16. října 1898 č. 129.797, pro Terezín vyhl. ze dne 9. srpna 1898 č. 122.692, pro Čáslav vyhl. ze dne 23. července 1898 č. 100.396, pro Krumlov vyhl. ze dne 4. dubna 1898 č. 40.516 (zem. zák. česk. z r. 1898).

Dále mají stěhovací řád v Bukovině Černovice vedle předměstí (nař. zem. vlády ze dne 24. ledna 1873 č. 8 z. z.); tam různí se 4 lhůty a to o 1. února, 1. květnu, o 1. srpna a o 1. listopadu; výpověď dlužno dáti tři měsíce napřed, vystěhovati jest se z části druhého dne po lhůtě k vystěhování, zúplna pak dlužno se vystěhovati třetího dne po lhůtě k výpovědi stanovené.

Morava: Lhůty k výpovědi v Brně stanoveny jsou na dobu od 1.—14. února, od 1.—14. května, od 1.—14. srpna, od 1.—14. listopadu (dekr. dv. kanc. ze dne 5. října 1843 č. 748 sb. zák. soud.). V Jihlavě lze dáti výpověď v době od 1.—14. ledna, od 1.—14. dubna, od

1.—14. července a od 1.—14. října a výpověď stává se účinnou dne 31. března, 30. června, 30. září a 31. prosince (§ 17. nař. min. ze dne 3. října 1853 č. 193 ř. z.). Ve Znojmě vyměřena jest lhůta k výpovědi na 14 dní, platí-li se z bytu do 40 zl.; na jeden měsíc při činži od 40 do 100 zl.; při činži přes 100 zl. na 3 měsíce (nař. místodrž. ze dne 29. července 1869 č. 41 z. z.). V Moravské Ostravě jest čtvrtá doba k stěhování: dne 31. března, 30. června, 30. září a 31. prosince. V Novém Jičíně pak dne 31. ledna, 30. dubna, 31. července a 31. října.

V Haliči: Ve Lvově upravena jest lhůta k stěhování na 1. leden, 1. duben, 1. červenec a 1. říjen; výpověď pak musí býti dána 6 neděl napřed (nař. místodrž. ze dne 8. března 1879 č. 60 z. z.).

V Krakově (gub. nař. ze dne 8. února 1803) není zvláštních lhůt k výpovědi; nebyla-li určitá lhůta k výpovědi sjednána, dlužno nájem vypověděti 6 neděl napřed, jde-li o nájem na čtvrt roku; jde-li pak o nájem uzavřený na půl roku nebo rok celý, dáti jest výpověď tři měsíce před projitím doby nájemné. Nájem na týden nebo měsíc končí touto dobou; byl-li by nájem uzavřen na 2 nebo více měsíců neurčitého počtu, třeba dáti výpověď 14 dní před uběhnutím měsíce.

V Jaroslavě jsou dvě lhůty stěhovací: 1. leden a 1. červenec, a výpověď sluší dáti, pokud jde o první období, nejdéle do 1. října, pro druhé období pak nejdéle do 1. dubna (nař. místodrž. ze dne 26. května 1875 č. 43 z. z.).

V městě Saybuši jsou tři lhůty k stěhování: o 1. leden, o 1. červenec a o 1. říjen.

V Tarnově, Řešově, Glogově, Lancutě a Zolynii jest období stěhovací dne 1. ledna, 1. dubna, 1. července a 1. října každého roku.

Korutany: V Celovci stanoveno jest čtvero lhůt stěhovacích a to: na 31. leden, 30. duben, 31. červenec a 31. říjen (nař. místodrž. ze dne 1. února 1875 č. 11 z. z.).

Krajina: V Lublani dává se výpověď nejdéle do 8 dnů po Hromnicích t. j. do 10. února, a do 8 dnů po sv. Janu Křtiteli t. j. do 2. července; částečné vystěhování státi se musí do 8 dnů, úplné do 14 dnů po sv. Jiří a sv. Michaeli t. j. 7. května a 14. října (nař. ze dne 4. prosince 1860 č. 6674.).

V Idrii jest čas stěhovací položen na 24. duben a 21. říjen, výpověď pak musí se dáti 3 měsíce napřed.

Přímoří: V Gorici, Gradišce, Istrii stěhují se strany o 1. duben a o 1. říjen po předchozí tříměsíční výpovědi (nař. místodrž. ze dne 16. listopadu 1865 č. 10 z. z.).

Rakousy Horní. Pro Linec, Wels, Gmunden, Traunkirchen a Altmünster platí jako termin k stěhování: 1. únor, 1. květen, 1. srpen a 1. listopad (nař. místodrž. ze dne 20. července 1869 č. 18 z. z.).

Solnohrady: V Solnohradě pronájem končí o novém roce, dne 27. března, 29. června a 24. září.

Slezsko: V Opavě vypovídají se byty v době od 1.—14. ledna, od 1.—14. dubna, od 1.—14. července a od 1.—14. října a výpověď účinnou jest 31. březnem, 30. červnem, 30. listopadem a 31. prosincem (§ 17 min. nař. ze dne 3. října 1853 č. 193 ř. z.). V městech Bělsku, Frýdku a Odrech i s Novým Trhem, dále v obcích okresu bohumínského lze dáti z bytů najatých na neurčitou dobu výpověď na 6 neděl ve zcela

libovolný den. V Těšíně, dále v obcích okresu frýštatského má se dáti výpověď do 6 neděl z bytů najatých na neurčitou dobu nebo na jeden rok, v obcích okresu frýdeckého do 3 měsíců před vypršením činžovního čtvrtletí, ve venkovských obcích oderského okresu platí pro každý nájem uzavřený na dobu neurčitou tříměsíční libovolná lhůta k výpovědi, ve venkovských obcích okresu těšínského dlužno vypovědět byt šest měsíců před 1. dubnem a 1. říjnem.

Štýrsko: Ve Štýrském Hradci a předměstích jeho lze dáti výpověď toliko v prvních osmi dnech měsíců února, května, srpna a listopadu.

Tyroly. V Inností, Hallu, Bolzanu a Brixenu jsou tyto lhůty k výpovědi: 2. únor, 24. duben, 25. červenec a 16. říjen (nař. místodrž. ze dne 15. dubna 1859 č. 33 z. z.).

V Tridentu platí smlouvy nájemní — pokud nebyla zvláštní doba sjednána — na čtvrt roku s terminem připadajícím na 29. září, 29. prosince, 29. března a 29. června.

V Terstu jest dvojitá lhůta k stěhování a to dne 24. února a 24. srpna; příslušné k tomu lhůty k výpovědi stanoveny jsou na 10.—23. listopad, pokud se týká, na 10.—23. květen. (Srv. podrobněji čl. »Pacht a nájem«.)

Řády štolní (Taxy štolní).

I. Vznik a základ.

Štolními řády rozumí se tarifové upravení štolních poplatků (viz čl. Poplatky štolní), jež pro určité církevní úřední úkony sluší pokládati za přípustné. Takové štolní řády mohou býti vydány a zavedeny buď vrchností církevní (biskupy) se státním souhlasem nebo státem v souhlase s episkopátem dle toho, jaké stanovisko stát vůči církvi zaujímá.

V Rakousku byly v minulém století za tehdejšího absolutismu i veškeré církevní záležitosti ovládajícího stanoveny štolní řády státem přímo pro jednotlivé země a to pro Čechy patentem ze dne 30. května 1750, pro Moravu pat. ze dne 15. dubna 1749, pro Slezsko pat. ze dne 4. října 1749, pro Vídeň pat. ze dne 25. ledna 1782, Dolní Rakousy pat. ze dne 27. ledna 1781, Horní Rakousy pat. ze dne 20. ledna 1783, Štýrsko pat. ze dne 13. prosince 1774, Halič a Vladiměř (pro latinský, řecko- a arménsko-katolický ritus) pat. ze dne 1. července 1785; na Korutany byl dv. d. ze dne 6. června 1799 vztažen štolní řád platný pro Štýrsko, pro Krajinu vydán štolní řád teprve nařízením centrální organizační dvorské komise ze dne 11. března 1816, v Tyrolsku a Vorarlberku nebyl štolní řád vůbec zaveden a platila tu dílem zvyklost, dílem úmluva neb místní předpis, až gubarniálním nařízením ze dne 28. května 1820 bylo prohlášeno, že tam, kde nepozůstávají provincialní nebo lokální štolní řády, jež do r. 1806 skutečně zákonného schválení dosáhly, mají sloužiti za měřítko štolní řády platící pro Vídeň a Dolní a Horní Rakousy.

Pro řecko-východní křesťany v Bukovině byla štola upravena »duchovním regulačním plánem« ze dne 29. dubna 1786, až v poslední době platil pro ně zemskou vládou schválený štolní řád ze dne 20. února 1859; ohledně příslušníků řecko-východní církve v metropolích Sibíni a Karlovicích ustanovil reskript z r. 1868, že křesť, požehnání, ohlášky a sňatek, zpověď, zaopatření, pohřeb, svěcení vody a vydávání výpisů z matrik se strany farních duchovních vůči farním příslušníkům se mají díti zdarma, tak že tedy veškeré úkony jinde štole podléhající tu od štoly jsou osvobozeny.